

228. Nowe stanowiska rzadkich gatunków *Gracillariidae* (*Lepidoptera*) w południowo-wschodniej Polsce

New records of rare species of *Gracillariidae* (*Lepidoptera*) from south-eastern Poland

KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Gracillariidae*, rare species, records, SE Poland.

Do rodziny *Gracillariidae* należą niewielkie motyle o rozpiętości skrzydeł nie przekraczającej 18 mm. W stadium larwalnym minują liście drzew, rzadziej krzewów i roślin zielnych. Z terenu Polski wykazano 104 gatunki z tej rodziny. Dotychczasowe dane o ich rozszedleniu w niektórych regionach kraju są bardzo skąpe, dotyczy to przede wszystkim południowo-wschodniej Polski, skąd poniżej podaję nowe stanowiska dla 10 rzadko spotykanych gatunków.

Za przekazanie danych do niniejszej pracy serdecznie dziękuję Panom prof. Jarosławowi BUSZKO oraz mgr Krzysztofowi PAŁCE.

Microrapteryx kollariella (ZELLER, 1839)

- EB68 Kazimierz Dolny, 19 X 1996, 1 ex. ex larva, z miny na *Cytisus nigricans* L.;
- EB69 Parchatka, 4 VIII 1995, 1 ex. ex larva, z *C. nigricans* L.;
- EB78 Bochothnica, 25 VIII 1997, 1 ex. ex larva, z *C. nigricans* L.;
- FA49 Józefów, 1 VIII 1978, 1 ex. ex larva, z miny na *C. ratisbonensis* SCHAEFF., J. BUSZKO leg.;
- FB39 Rogózno, 5 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg.;
- FB54 Ostrzyca, 25 V 1987, 1 ex., K. PAŁKA leg.;
- FB63 Skierbieszów, 6 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg.;
- FB67 rez. „Stawska Góra”, 5 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg., 6 VIII 1994, 1 ex., K. PAŁKA leg.;
- FB73 rez. „Rogów”, 6 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg.;
- FB87 rez. „Brzeźno”, 5 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg.;
- FB90 rez. „Skarpa Dobużańska”, 6 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg.;
- FB91 Lipowiec, 6 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg.;
- FC31 Makoszka, 3 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg.;
- FC50 Wytuczno, 4 X 1986, miny na *C. nigricans* L., J. BUSZKO leg.;
- GB03 Czumów, 6 VIII 1995, 1 ex.; Gródek, 4 XI – 6 XI 1986, 23 exx. ex larvae, K. PAŁKA leg., 18 VI 1995, 1 ex.

Gatunek znany z nielicznych, rozproszonych stanowisk na terenie całego kraju.

Caloptilia falconipennella (HÜBNER, 1813)

- EB68 Janowice, 27 IV 1996, 1 ex., do światła na skraju olsu.
- W Polsce notowany lokalnie na niżu i pogórzu.

Caloptilia fribergensis (FRITZSCHE, 1871)

- EB68 Kazimierz Dolny, 23 VII 1997, 1 ex. ex larva;
  - EB78 Rąblów, 18 VII 1997, 1 ex. ex larva.
- Oba okazy wyhodowano z larw zebranych na liściach *Acer pseudoplatanus* L.
- Gatunek znany dotychczas z Pienin i Ojcowskiego Parku Narodowego.

Caloptilia roscipennella (HÜBNER, 1796)

- EB89 Kurów, 14 VIII 1995, 1 ex.;
- FB17 Świdnik, 24 VI 1992, 1 ex., K. PAŁKA leg.;
- FB67 rez. „Stawska Góra”, 6 VIII 1994, 1 ex., K. PAŁKA leg.;
- GB01 Witków, 2 VIII 1995, 1 ex.;

- GB03 Hrubieszów, 6 VIII 1995, 1 ex.

Gatunek wykazany z Polski w XIX wieku z Wrocławia, a ostatnio stwierdzony w Krakowie i okolicach Kazimierza Dolnego.

Aspilapteryx tringipennella (ZELLER, 1839)

- EB53 Dwikozy, 18 VII 1986, 1 ex., 4 VIII 1987, 1 ex., K. PAŁKA leg.;
  - FB67 rez. „Stawska Góra”, 6 VIII 1994, 1 ex., K. PAŁKA leg.;
  - FA88 Machnów, 1 VIII 1995, 3 exx.;
  - FA98 Dyniska, 5 VIII 1995, 1 ex.;
  - GB03 Czumów, 31 VII 1995, 2 exx.; Gródek, 11 VI 1987, 1 ex., K. PAŁKA leg.
- W Polsce znany z rozproszonych stanowisk na niżu i pogórzu.

Calybites quadrisignella (ZELLER, 1839)

- EB68 Janowice, 30 VII 1996, 1 ex.;
- EB79 Parchatka, 7 VII 1996, 1 ex. ex l., z miny na *Rhamnus cathartica* L.;
- FA88 Machnów, 23 VII 1994, 1 ex., K. PAŁKA leg.;
- FB63 Skierbieszów, 6 X 1986, miny na *Rh. cathartica* L., J. BUSZKO leg.;
- FB81 Perespa, 6 X 1986, miny na *Rh. cathartica* L., J. BUSZKO leg.

Gatunek wykazany z rozproszonych stanowisk w zachodniej i południowej części Polski.

Acrocercops brongniardella (FABRICIUS, 1798)

- EB67 Rogów, 5 X 1996, miny na *Quercus robur* L.;
- EB68 Dobrze, 17 V 1996, 1 ex., 8 VI 1996, 1 ex. ex larva, z miny na *Q. robur* L.; Kazimierz Dolny - Góra Trzech Krzyży, 14 VI 1997, 2 exx. ex larvae, z *Q. robur* L.; Oblasy, 2 X 1996, miny na *Q. robur* L.;
- EB78 Bartłomiejowice, 9 X 1996, miny na *Q. robur* L.; Bochońnica, 14 VI 1997, miny na *Q. robur* L.; Celejów, 4 X 1995, 1 ex.; Karmanowice, 8 VI – 10 VI 1996, 4 exx. ex larvae, z *Q. robur* L.;
- EB89 Zastawie, 28 VI 1996, miny na *Q. robur* L.;
- FB05 rez. „Podzamcze”, 14 X 1996, miny na *Q. robur* L.;
- FB27 Świdnik, 26 V 1992, 2 exx., K. PAŁKA leg.

Wykazany z kilkunastu rozproszonych stanowisk w południowej i zachodniej części Polski.

Dialectica imperialella (ZELLER, 1847)

- EB67 Rogów, 27 IV 1997, 1 ex. ex larva, z miny na *Pulmonaria obscura* DUM.;
- EB78 Celejów, 5 VI 1997, 1 ex.; Rąblów, 29 IV 1996, 1 ex. ex larva, 1 V 1997, 1 ex. ex larva, 6 V 1997, 2 exx. ex larvae, z *P. obscura* DUM.;
- EB79 Parcharka, 22 X 1996, miny na *P. obscura* DUM.;
- GB04 rez. „Liski”, 25 IX 1997, miny na *P. obscura* DUM., K. PAŁKA leg.

Gatunek wykazany w XIX wieku z okolic Szczecina i Wrocławia, ostatnio stwierdzony tylko w okolicach Torunia i Bydgoszczy.

Ormixola caudulatella (ZELLER, 1839)

- FC40 Poleski Park Narodowy: Jezioro Moszne, 11 VI 1991, 1 ex., K. PAŁKA leg.

Gatunek znany z nielicznych, rozproszonych stanowisk w zachodniej i południowo-zachodniej części Polski, ostatnio wykazany z okolic Torunia.

Callisto insperatella (NICKERL, 1864)

- EB68 Janowice, 4 V 1996, 1 ex. złowiono w olsie na pniu *Prunus padus* L.

Gatunek niedawno odkryty w Polsce, podany z kilkunastu stanowisk skoncentrowanych w północno-wschodniej części kraju.